

LAUDATIO

în onoarea

Domnului Academician, Prof.univ.dr. Mugur Constantin ISĂRESCU,

Guvernator al Băncii Naționale a României,

cu prilejul acordării titlului de

DOCTOR HONORIS CAUSA al Universității Româno-Americane

30 iunie 2011, București

LAUDATIO

în onoarea

Domnului Academician, Prof.univ.dr. Mugur Constantin ISĂRESCU,

Guvernator al Băncii Naționale a României,

Universitatea Româno-Americană, aflată la ceas aniversar, în cel de-al XX-lea an al existenței sale, este deosebit de onorată să-și poată exprima admirația și prețuirea față de o personalitate marcantă a societății românești contemporane, domnul academician prof.univ.dr. Mugur Constantin ISĂRESCU, Guvernator al Băncii Naționale a României, acordându-i titlul academic de DOCTOR HONORIS CAUSA și adăugând în acest fel comunității academice un reprezentant de seamă.

Numărul membrilor de onoare, din această prestigioasă categorie, crește astfel la patru, după regretatul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române – *Teoctist*, după unul dintre cei mai reprezentativi exponenți ai sistemului educațional american și totodată un prieten devotat al Universității Româno-Americane – profesorul *Ronald Carrier*, Președinte Emerit al James Madison University, din Virginia, SUA și manager, timp de 27 de ani, al acestei instituții de învățământ superior și după profesorul *Hasan Iftekhhar*, Cary L. Wellington Professor of Finance, Director of the International Center for Financial Research at Lally School of Management and Technology din cadrul Rensselaer Polytechnic Institute, un reputat specialist în domeniul stabilității financiare.

Conferirea titlului de DOCTOR HONORIS CAUSA, cea mai înaltă distincție pe care o poate acorda Senatul Universității, reprezintă o recunoaștere explicită a valorii profesionale, academice și prestigiului științific ale laureatului de astăzi, după o carieră dedicată, oarecum simetric, în primele două decenii preponderent cercetării și studiilor avansate în domeniul științelor economice, pentru ca mai apoi, în ultimele două decenii, să își focalizeze atenția cu precădere asupra aplicării cunoștințelor în domeniu, la cel mai înalt nivel și în sprijinul întregii societăți.

***

În acest context, vă rog să îmi permiteți ca în numele întregii noastre comunități academice să prezint câteva dintre reperele biografiei Domniei Sale.

Domnul academician Mugur Constantin ISĂRESCU este născut la 1 august 1949, la Drăgășani, în județul Vâlcea, într-o familie de intelectuali și probabil pasiunea Domniei Sale pentru cifre a moștenit-o de la tatăl său, care era profesor de matematică, dar și un om de cultură, fiind extrem de respectat printre intelectualii vremii. Dacă de la tatăl său (dl. Constantin Isărescu), domnul academician prof.univ.dr. Mugur ISĂRESCU a deprins rostul cifrelor, de la mama Domniei Sale (dna. Satina Isărescu) a învățat un lucru cel puțin la fel de important și, din păcate, din ce în ce mai rar în societatea actuală – ”rușinea în fața lumii” – remarcabilă sintagmă și lecție de viață, în egală măsură, care i-a fost, după cum putem cu ușurință constata, una dintre valorile primordiale în întreaga sa carieră.

Și-a început activitatea profesională, după absolvirea Academiei de Studii Economice din București, specializarea *Comerț exterior*, promoția 1971, la Institutul de Economie Mondială, unde a cunoscut consacrarea în domeniul cercetării științifice și unde a activat timp de aproape două decenii, o bună parte din timp sub îndrumarea academicianului Costin Murgescu, un cunosător inegalabil al relațiilor financiar-monetare internaționale. Simultan, a desfășurat o activitate academică prodigioasă, cu precădere, în cadrul Academiei de Studii Economice din București, dar și a Universității de Vest din Timișoara.

În anul 1989 a obținut titlul de doctor în economie, cu teza *”Tendințe în politica guvernamentală a cursurilor de schimb pe plan internațional și incidența lor asupra relațiilor economice externe ale României”* elaborată sub competența coordonare a academicianului Costin Kirițescu, un cercetător de vocație și totodată un intelectual de elită.

În anul 1990, după o foarte scurtă perioadă de timp în care a lucrat în diplomatie, la Ambasada României în SUA, Domnia Sa a fost numit în funcția de Guvernator al Băncii Naționale a României, funcție pe care o deține și în prezent, fiind cel mai longeviv guvernator al unei bănci centrale din toate timpurile. În perioada decembrie 1999 - decembrie 2000, a întrerupt activitatea în cadrul băncii centrale, ocupând funcția de prim-ministru.

În semn de recunoaștere a valorii activității profesionale desfășurate, domnul prof.univ.dr. Mugur ISĂRESCU a devenit mai întâi membru corespondent (2001) și, ulterior, membru titular al Academiei Române, fiind Președinte al Secției de Economie, Sociologie și Științe Juridice a Academiei Române (aprilie 2006). În egală măsură, domnia sa este Membru corespondent al Academiei Regale a Doctorilor din Spania (2009), Membru corespondent al Academiei Regale de Științe Economice și Financiare din Barcelona (2008) și Doctor Honoris Causa al mai multor universități din România sau de peste hotare .

Totodată, este una dintre personalitățile marcante ale unor asociații și ordine profesionale de prestigiu:

- **Guvernator pentru România în Consiliul Guvernatorilor al Fondului Monetar Internațional;**
- **Viceguvernator pentru România în cadrul Consiliului Guvernatorilor al Băncii Mondiale;**
- **Viceguvernator pentru România în cadrul Consiliului Guvernatorilor al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare;**
- **Reprezentant al României în cadrul Băncii Reglementelor Internaționale și în Comitetul Guvernatorilor Băncilor Centrale de la Basel;**
- **Membru al Clubului de la Roma și Președinte al Asociației Române a Clubului de la Roma;**
- **Membru al Comisiei Trilaterale;**
- **Membru fondator al Societății Economice Române (SOREC);**
- **Vicepreședinte al Asociației Generale a Economiștilor din România – AGER;**
- **Vicepreședinte al Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale;**
- **Membru al Asociației Numismatice Române.**

O bună parte din activitatea de cadru didactic și cercetător a domnului academician Mugur ISĂRESCU s-a concretizat în elaborarea a unor lucrări științifice de referință, având drept principale teme de cercetare: relațiile și instituțiile monetar-financiare internaționale; conjunctura economiei mondiale; relațiile economice externe ale României; probleme ale formării și funcționării mecanismelor internaționale de credit, cursuri de schimb și prețuri.

Rezultatele acestor cercetări au fost concretizate de-a lungul timpului în 30 de cărți, peste 100 de comunicări științifice, precum și în elaborarea sau coordonarea a peste 70 de studii de specialitate. Din categoria aparițiilor editoriale de referință remarcăm: *"Datoria externă"* (1977), *"Afaceri și căderi financiare în lumea capitalului"* (1979), *"Metodologia prognozării cursurilor de schimb"* (1980), *"Aurul, mit și realitate"* (1981), *"Politici și determinante ale cursului de schimb"* (1981), *"Problema inflației în România interbelică"* (1981), *"În zgomotul bursei"* (1982), *"Bursele de mărfuri și bursa de valori"* (1982), *"Managementul în comerțul internațional"* (1982), *"Contul curent și balanța de plăți externe"* (1985), *"Balanța de plăți și indicatorii macroeconomici"* (1986), *"Probleme monetare și financiare internaționale"* (1986), *"Relații monetare internaționale"* (1989).

***

Problematika macrostabilizării economice a reprezentat una dintre temele de cercetare favorite ale domnului academician prof.univ.dr. Mugur ISĂRESCU, iar evoluția evenimentelor după 1989 a făcut în așa fel încât Domnia Sa să aibă posibilitatea de a demonstra și în practica economică, de la cel mai înalt nivel, expertiza de care dispune, aducându-și în acest fel o contribuție incontestabilă la stabilizarea economiei românești în ultimele două decenii și pregătirea acesteia, inițial pentru aderarea la Uniunea Europeană, iar mai apoi pentru o viitoare adoptare a monedei unice europene, în pofida provocărilor cu care aceasta se confruntă în prezent, însăși existența ei fiind mai controversată și contestată ca oricând.

Elaborarea unei politici monetare coerente, presupune o corelație directă între stabilitatea financiară și aceea a prețurilor. Cvasitotalitatea literaturii de specialitate consideră că băncile centrale dețin rolul primordial în asigurarea stabilității financiare, deși nu există modele clar conturate, ori proceduri standard care să explice modalitatea de realizare a acestui proces, fapt pentru care, în repetate rânduri teoria economică trebuie completată cu intuiția artizanilor unor astfel de strategii. În contextul în care procesul de trecere de la economia centralizată la economia de piață era, la începutul anilor '90, unul experimental, inovativ și provocativ în egală măsură pentru oricare dintre țările din zona Europei centrale și de est (și nu numai pentru aceste țări) rolul vizionar al practicianului Mugur ISĂRESCU a fost unul definitiv și probabil, din ce în ce mai bine apreciat în timp.

Este de remarcat că domnul academician prof.univ.dr. Mugur ISĂRESCU a experimentat în cariera Domniei Sale perioade deosebit de *interesante*, ca să folosim un eufemism, reușind prin calitățile deosebite să depășească momente dificile și să aducă economia României pe coordonatele echilibrelor macroeconomice.

Am putea aminti în acest context o serie de etape relevante:

- primii ani ai perioadei de tranziție, marcați de procese unice la nivel global, în care lupta cu inflația s-a manifestat la cote inimaginabile astăzi;
- gestionarea acordurilor cu Instituțiile Financiare Internaționale;
- momentul 1999 marcat de fragilitatea echilibrului extern și riscurile aferente;
- anul 2000 când a avut posibilitatea de a dovedi abilitățile de macroeconomist și manager și în calitate de prim ministru, așezând România coordonatele necesare pregătirii aderării la Uniunea Europeană;
- perioada 2004-2005, caracterizată de o evoluție favorabilă a economiei, dar și de tendințele de apreciere a leului și de intervenții valutare prin achiziții de monedă străină;
- anul 2005 în care s-a trecut la noua strategie de politică monetară - *șintirea inflației* - și anul care a marcat procesul de denominare în același timp;
- nu în ultimul rând putem aminti perioada recentă, marcată de efectele crizei financiare, leul românesc trecând prin momente destul de dificile, cum a fost cel din octombrie 2008, spre exemplu.

Discret și, în egală măsură, rafinat, principial și onest, perseverent și tenace, Domnia Sa a reușit să se facă remarcat permanent prin caracteristica definitorie a personalității sale – *echilibrul*. Această caracteristică demonstrată, ca profesionist, dar și ca om, credem noi că a fost cheia de boltă a evoluției politicii monetare gestionate sub coordonarea sa, precum și a economiei românești în ansamblul său. Faptul că a reușit să se opună cu argumente, în mai multe rânduri, unor idei radicale, precum aceea a unui ”consiliu monetar” sau unui ”populism exacerbat” - prin renunțarea la orice restricții în privința creditelor personale în lei sau valută – sunt doar câteva dovezi ale caracterului puternic și profesionalismului laureatului nostru de astăzi.

Aprecierea activității domniei sale ca bancher a fost răsplătită și prin acordarea din partea unor foruri de prestigiu a numeroase premii, precum:

- *Guvernatorul anului*, din partea Revistei "The Banker", componentă a Grupului Financial Times (2001);
- *Bancherul deceniului*, din partea Revistei Capital (2002);
- *Bancherul anului 2002*, acordat de Revista Piața Financiară;
- *Premiul Fundației "Forumul Universal"*, Crans Montana (2006);
- *Premiul special Bucharest Business* (2005);
- *Personalitatea anului 2008*, acordat de Revista Business Magazine.

***

În tot acest răstimp, în care activitatea practică, în calitate de Guvernator al Băncii Naționale României, a fost preocuparea primordială a domnului academician prof.univ.dr. Mugur ISĂRESCU, Domnia Sa nu a putut să rămână departe de zona academică și o serie de lucrări se constituie în dovezi indubitabile ale acestui atașament profund pentru cercetare și studiu. Amintim în acest context lucrări prezentate cu diverse prilejuri, precum: *"Spre o strategie de politică monetară și țintirea directă a inflației"*(2003), *"România, drumul către euro"* (2004, revizuită în 2007), *"Probleme ale politicii monetare într-o țară emergentă. Cazul României"* (2008) sau *"Contribuții teoretice și practice în domeniul politicilor monetare și bancare"* (2009).

Cu referire la această ultimă lucrare, apreciem că ea se constituie într-o apariție extrem de necesară, aspect consemnat cel mai sugestiv chiar prin descrierea autorului: *După ce s-au scurs două decenii tumultoase, din decembrie '89 și până astăzi, România trecând mai întâi peste o graniță de sistem, apoi înglobând tranziția de la dictatură la democrație, de la plan la piață, aderarea la NATO și Uniunea Europeană, am datoriat să public o lucrare de sinteză în care să contopesc fapte și probleme esențiale privind evoluția economiei românești în perioada postcomunistă."*

În egală măsură, în aceeași perioadă de după 1990, corelația dintre economia monetară și economia reală a făcut obiectul unei serii de studii, apărute sub egida Centrului Român de Economie Comparată și Consens al Academiei Române, în anul 2007 și care cuprinde mai multe volume cu tematică economică.

Rolul deosebit al domnului prof.univ.dr. Mugur ISĂRESCU în domeniul academic este unul definit nu doar prin activitatea didactică desfășurată de-a lungul timpului, cu

precădere, în cadrul Academiei de Studii Economice din București, ci și prin acela de creator de școală, prin contribuția avută în acest sens la crearea Institutului Bancar Român, ca și instituție specializată prin intermediul căruia s-a dorit nu doar pregătirea superioară a specialiștilor din domeniul financiar-bancar, ci și în crearea unei educații financiare la nivelul societății, în general. În același context putem face referire la un alt demers foarte util și de succes, dedicat tot învățământului superior economic, proiectul „*BNR – zilele porților deschise pentru studenții economiști*”.

Dovedindu-se nu doar un dascăl priceput, ci și un iubitor de carte, domnul academician prof.univ.dr. Mugur Constantin ISĂRESCU a inițiat prestigioasa colecție „*Biblioteca BNR*”, în cadrul căreia au apărut mai multe lucrări de o valoare remarcabilă, precum: „*Capitalism și libertate*” a lui Milton Friedman sau „*Inovația și sistemul antreprenorial*” a lui Peter Drucker, ori operele complete ale lui Nicholas Georgescu-Roegen. Apoi, colecția a fost completată cu o serie de cărți de memorialistică ale unor personalități interbelice - Mihail Manoilescu, Victor Slăvescu - și contemporane - Costin Kiritescu, apariții editoriale de teorie și politică monetară - Costin Kiriteșcu, Silviu Cerna, volume de istorie economică, în special monetară - Costin Kiritescu, precum și o serie de alte cărți de economie și management bancar.

Totodată a inițiat și coordonat colecția „*Restitutio*”, care cuprinde mai multe volume dedicate unor renumiți economiști români: Virgil Madgearu, Victor Slăvescu, Mitiță Constantinescu etc. sau „*Laureați Nobel în economie. Discursuri de recepție*” alături de academicianul Tudorel Postolache.

Trebuie să evidențiem, în același timp, că pe lângă contribuțiile menționate anterior, domnul academician prof.univ.dr. Mugur Constantin ISĂRESCU s-a dovedit a fi și un puternic susținător și promotor al valorilor culturale românești, promovate prin organizarea diverselor manifestări și evenimente, în cadrul Băncii Naționale, un exemplu în acest sens fiind reprezentat de proiectul „*Zilele Culturale ale BNR*”.

***

Deopotrivă activitățile academică și profesională au fost recunoscute și prin conferirea unor ordine și distincții precum:

- Ordinul național „Steaua României” în grad de Colan (2010)
- Ordinul național „Steaua României” în grad de Mare Cruce (2000)
- Ordinul „Meritul Industrial și Comercial” (2007)
- Ordinul național al "Legiunii de Onoare" în grad de ofițer, acordat de către Ambasada Franței la București (2011)
- Ordinul „Marea Cruce a Sudului”, cea mai înaltă distincție braziliană acordată străinilor, București (2000)
- Ordinul „Mare Ofițer al Crucii Sudului”, distincție braziliană acordată străinilor, București (1999)
- Premiul "Virgil Madgearu" cu medalie de aur, din partea Academiei de Studii Economice (2009)
- Crucea Sfântului Andrei – distincție acordată de Episcopia Galați (2000)
- Crucea Moldavă – înaltă distincție conferită de Mitropolia Moldovei și a Bucovinei (2000)
- Crucea Patriarhiei – înaltă distincție conferită de Patriarhia Română (2002)
- Crucea Ardealului – înaltă distincție acordată de Mitropolia Ardealului

„Modelul meu în viață este românul tăcut, muncitor și sfios, care își iubește pământul și țara, fără să facă paradă de patriotism“ este una dintre declarațiile făcute de laureatul de astăzi, în anul 2000 și considerăm că întreaga carieră a Domniei Sale s-a derulat sub impactul acestei afirmații. Așa după cum menționam și anterior, istoria în general și istoria economică în particular, vor așeza la loc de cinste activitatea domnului academician prof.univ.dr. Mugur ISĂRESCU, iar peste timp meritele activității academice și financiar-bancare vor fi apreciate dincolo de pasiunea momentului sau de tumultul vremurilor de criză sau de boom economic. Până atunci însă, pentru prodigioasa carieră ale cărei repere le-am descris foarte succint astăzi, pentru contribuția avută la dezvoltarea științei și practicii economice, *ca simbol al recunoașterii valorii profesionale, academice și prestigiului științific*, Senatul Universității Româno-Americane acordă titlul de DOCTOR HONORIS CAUSA, domnului academician, prof.univ.dr. Mugur Constantin ISĂRESCU.

***